

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת סוטה

דפים לד - מא, פרשת וישב תשע"ז

דרך ישרה תמצית הדף

צדף לד- לה

*הארון והכניסה לא". *מרגלים.

א. ארון הברית והכניסה לארץ ישראל 1. הארון נסע לפניהם ולא לאחר שני דגלים, נשאוהו כהנים ולא לויים וכן בהקפת יריחו ובהכנסתו לקדש הקדשים. 2. כאשר רגלי הכהנים נטבלו בירדן המים חזרו לאחוריהם, וגובהן לרבי יהודה י"ב מיל ולר"א בר"ש המים נגדשו כיפין ע"ג כיפין יותר משלש מאות מיל עד שנראו לכל מלכי מזרח ומערב וכמו שאמרה רחב הזונה ונשמע וימס לבבינו, ופלוגתייהו האם נסעו כחנייתן או בזה אחר זה, או לכו"ע כחנייתן ופליגי מי קל יותר אדם או מים. 3. עודם בירדן אמר להם יהושע שעוברים על דעת שיורישו את יושבי הארץ ואם לאו המים ישטפו אותי ואתכם, וכן צוה שיוציאו ממרגלותיהם י"ב אבנים סימן לבנים שאבותם עברו את הירדן, וכן נטלו י"ב אבנים ממקום עמידת הכהנים ועשאום מזבח בהר עיבל ומשקלם כארבעים סאה, ועם האבנים שהקים משה במואב היו שלשה מיני אבנים. 4. עוזא מת על השל ונענש משום ששלח ידו לאחוז בארון שנשא את נושאו וזהו עסקי שָלו וי"א שעשה צרכיו לפניו ואמרין שיבא לעוה"ב, לפני דוד נעשו כחררה ובגלל שקרא לד"ת זמירות נכשל בכך שהביאו ע"ג עגלה ולא בכתף. 5. כאשר הפלישתים החזירו את הארון מתו מאנשי בית שמש שבעים איש ששקולים כחמשים אלף או איפכא, והטעם כיון שהשתחוו תוך כדי שקצרו או על שאמרו דברים כלפי מעלה. 6. בהבאת הארון מבית עובד אדום שחטו שור ומריא להו"א בכל פסיעה ולמסקנא בכל שש, ושבעה פרים ושבעה אילים להו"א על כל שש פסיעות ולמסקנא על כל שלושים ושש. 7. כתיבת התורה ע"ג האבנים, לרבי יהודה כתבו ע"ג האבנים וסדו בסיד וסופרי הגויים קילפו את הסיד והעתיקוהו ועל דבר זה נחתם דינם לבאר שחת, ולר"ש כתבו ע"ג סיד שנאמר והיו עמים משרפות סיד ואם היו חוזרים בתשובה היו מקבלים אותן. 8. בא וראה כמה ניסים נעשו באותו היום: עברו את הירדן, עברו מרחק של ששים מיל עד הר גריזים ועיבל, כל העומד בפניהם נתרו שנאמר תפול עליהם אימתה ופחד, הביאו את האבנים ובנו את המזבח וסדוהו בסיד וכתבו עליו את כל דברי התורה בשבעים לשון, העלו עולות ושלמים, אכלו ושתו ושמחו, ברכו וקיללו, קיפלו את האבנים ובאו ולנו בגלגל, וצרעה דמשה לא עברה עמהן את הירדן.

ב. סוגיית המרגלים 1. את אשכול הענבים נשאו במוט בשנים והיינו שמונה אנשים בשני מוטות כפולים ואחד נשא רימון ואחד תאינה, ויהושע וכלב לא נשאו כלום משום דחשיבי או שלא היו באותה עיצה. 2. שלח לך אנשים היינו מדעתך, וייטב בעיני הדבר ולא בעיני המקום, ויחפרו את הארץ לביישה מלשון ויחפרו הלבנה, ואף הליכתן בעצה רעה שנאמר וילכו ויבאו. 3. מסורת בידינו מאבותינו שהמרגלים נקראו על שם מעשיהם, כגון סתור בן מיכאל שסתר מעשיו ועשאו מך, נחבי בן ופסי שהחביא ופסע. 4. ויבא עד חברון זהו כלב שנשתטח על קברי האבות ואמר שיבקשו עליו רחמים וזו רוח אחרת שהיתה עמו, ועל יהושע כבר משה בקש רחמים כאשר קרא את שמו יהושע. 5. אחימן מיומן שבאחיו, ששי משים את הארץ כשחיתות, תלמי לשון תלמים, ילידי הענק שמעניקים חמה בקומתן. 6. חברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים ואינו בניה ממש שהרי מצרים היה מבוגר מכנען אלא שהיתה משובחת, ומכאן חזינן את מעלת א"י שבצוען המליכו את המלכים וחברון היתה טרשים והקצוה לקבורת מתים והביאו משם כבשים כיון שמצמיחה עשבים רבים. 7. התחילו לספר שהארץ זבת חלב ודבש, כיון ששקר שאין אמת בתחילתו אינו מתקיים. 8. ויהס כלב, יהושע רצה להשתיקם ואמרו לו ראש קטיעה ימלל, וכלב הסיתן ואמר וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם וכך כולם שתקו דסברו שבא לדבר בגנותו, ואמר שהוציאנו ממצרים ואפילו יאמר יעשו סולמות ועלו לרקיע נצליח, והם אמרו כי חזק הוא ממנו כלפי מעלה. 9. ארץ אוכלת יושביה ה' חשבה לטובה שבכל מקום שבאו מת החשוב כדי שיטרדו בהספד ולא ישאלו עליהם והם חשבו לרעה, או שאיוב מת וכולם הספידוהו. 10. ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם, פליגי אם היו שקרנים או ששמעו את הענקים אומרים שרואים באילנות אנשים שדומים לנמלים. 11. העם בכו בלילה ההוא בכיה של חנם וזהו ליל תשעה באב לכן נקבע ליום בכיה לדורות. 12. רצו לרגום אותם באבנים וכבוד ה' נראה באהל מועד, שזרקו אבנים כלפי מעלה. 13. המרגלים מתו במגיפה וזהו מיתה משונה, שלשונם נשתרבו ונפל על טיבורם ויצאו תולעים, וי"א שמתו באסכרה.

צדק לך- לך

*השבטים. *ברכות וקללות.

א. סוגיית השבטים 1. בשני אבני השוהם של האפוד שהיו על כתפות הכה"ג נכתבו י"ב השבטים בחמשים אותיות, והסדר לת"ק כתולדותם מלבד יהודה שהיה בתחילה ולרחב"ג כסדרן בחומש שמות ובני לאה בתחילה ובני רחל בסוף ובני השפחות באמצע וכתולדותם היינו שנכתב דן ולא הדני, והאות החמישים להו"א יהוסף ודחי שאינו כתולדותם אלא בנימין היה מלא. 2. כתיב והחצים אל מול הר עיבל, וזהו להו"א כפי כתיבתם באבני האפוד ודחי דלא אתי כחד, ולמסקנא דהחצי שבהר גריזים היה מרובה אף שהלויים היו למטה משום ששבט יוסף היה עמהם. 3. שבט יוסף היה מרובה לכן באו ליהושע ובקשו תוספת על נחלתם, ענה להם שיתחבאו ביערים כדי שלא תשלוט בהם עין הרע, ואמרו לו שבזרעו של יוסף לא שלטו עינא בישא דדריש עולי עין או וידגו לרוב כמו דגים שמים מכסים עליהן. 4. יוסף קידש שם שמים בסתר הוסיפו עליו אות אחת משמו של הקב"ה, שנאמר ויבא הביתה לעשות מלאכתו ופליגי האם זהו מלאכתו ממש או לדבר עבירה לעשות צרכיו עמה, ולא היה איש בבית כיון שהיה יום אידם וכולם הלכו לבית ע"ז ואמרה שהיא חולה ותתפשהו בבגדו, באותה שעה נראתה לו בחלון דיוקנו של אביו ואמר לו רצונך שימחה שמך מאבני אפוד ותקרא רועה זונות מיד שבה קשתו לאיתנה ובזכות אביר יעקב נהיה רועה ונכתב על אבני ישראל.

5. יוסף היה ראוי שיצאו ממנו י"ב שבטים כמו מיעקב אלא שיצא ש"ז מבין צפרני ידיו, ואעפ"כ עשרת בני בנימין נקראו על שמו: בלע שנבלע בין האומות, בכר בכור לאמו, אשבל ששבאו אל, גרא שגר באכסניות, נעמן נעים ביותר, אחי, ראש, מופים וחופים שלא ראינו זה בחופתו של זה, ארד שירד לבין האומות או שפניו דומין לוורד. 6. כאשר פרעה רצה למנותו אמרו האצטגנינים שהוא עבד שנקנה בעשרים כסף וענה להם שרואה בו גינוני מלכות, וגבריאלי לימדו שבעים לשון ולא ידע עד שהתווספה לו אות ה' וזהו עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים שפת לא ידעתי אשמע, ופרעה לא ידע לשון הקודש והשביעו שלא יגלה וכך יכל לקיים את שבועתו לאביו שיקברהו בארץ ישראל ולא הוצרך להשאל על שבועתו. 7. כאשר עמדו ישראל על הים השבטים התנצחו, לר"מ מי ירד תחילה ושבט בנימין ירד שנאמר שם בנימין צעיר רודם ובני יהודה רגמתם ולכן זכה להיות אושפיזיכן לגבורה שנאמר ובין כתפיו שכן, ולרבי יהודה לא רצו לרדת ונחשון בן עמינדב קפץ תחילה שנאמר סבבוני בכחש אפרים ויהודה עוד רך עם אל ובאו מים עד נפש ומשה האריך בתפילה וה' אמר לו שיבקע את הים, ולכן יהודה זכה למשול בישראל שנאמר היתה יהודה לקדשו ישראל ממשלותיו בגלל הים ראה וינס.

ב. ברכות וקללות 1. דף לג, עם ישראל היו מזרחית לירדן ונאמר להם סימנים היכן הר גריזים והר עיבל, לרבי יהודה היה רחוק מהירדן, הלא המה בעבר הירדן לצד מערב, אחרי דרך מבוא השמש רחוק ממקום הזריחה, בארץ הכנעני היושב בערבה זהו הר גריזים ועיבל, מול הגלגל וסמוך לו, אצל אלוני מורה זה שכם בגז"ש מאברהם. ולרבי אלעזר היה סמוך למערב הירדן, מקום שהחמה שוקעת וארץ החייו וקשיא שלא ראו את הגלגל, אלא בא הכתוב להראות להם דרך שלא ילכו בשדות וכרמים מדבר הרים וגבעות. 2. מיקום שבט לוי, בתורה נאמר שהיו למעלה וביהושע נכתב שהיו למטה, ומיישבינן שלמטה היו לת"ק הזקנים לרבי יאשיה הראוי לעבודה, ולרבי כולם היו למטה ועל זהו בסמוך כשיטתו גבי ונתת על המערכת. 3. ברוך וארור בכלל ובפרט כפול ללמוד ללמד לשמור ולעשות סה"כ ט"ז, עם הר סיני וערבות מואב והשלישי הר גריזים ועיבל ולר"ש אהל מועד שנאמרו בו כללות ופרטות סה"כ איכא מ"ח בריתות על כל מצוה, ולר"ש יש להכפיל בשש מאות ושלוש אלף חמש מאות וחמישים ונפ"מ לערבות. 4. דרשינן דכל פרשת הקללות נאמרה על נואף ונואפת והארור להורים בגלל הבן הממזר שהולך לעבוד ע"ז. 5. ונתת את הברכה שבראשון יתחילו בברכה ואח"כ הקללות יקדמו שנאמר ברכה וקללה. 6. מהיקש ברכה לקללה ילפינן לברכה: בלויים, בקול רם, בלשה"ק, בכלל ופרט, ועניית אמן ע"י כולם.

סדרה לח- מא

*ברכת כהנים. *גנות החנופה. הדרן!

א. ברכת כהנים 1. ההבדל בין המקדש למדינה: ברכה אחת מפני שאין עונים אמן במקדש, אומר את השם ככתבו, ונשיאת כפים ע"ג הראש ופליגי האם כה"ג מגביה ידיו למעלה מן הציץ. 2. כתיב בה תברכו וילפינן: בלשון הקודש בגז"ש מברכות וקללות או מלשון כה, בעמידה בגז"ש או שנאמר לשרתו ולברך בשמו, בנשיאת כפים בגז"ש ברכה מהמילואים ודחי א"כ ליבעי כה"ג ר"ח ועבודת ציבור אלא מהיקש שנאמר הוא ובניו כל הימים, בשם המפורש שנאמר ושמו את שמי וזהו רק במקדש בגז"ש שימה או מקרא בכל המקום אשר אזכיר. 3. אמור להם לרבות גרים ונשים, פנים כנגד פנים, בקול רם, וקורא כהנים רק לשנים ולרב חסדא כהן קורא כהנים ואינה הלכה. 4. דברי

ריב"ל: הקב"ה מתאוה לברכת כהנים, רק כהן שמברך מתברך, כהן שלא עולה לדוכן עובר בשלשה עשה ואף חוששין שהוא חלל, בברכת העבודה צריך לעלות לדוכן ולכה"פ לעקור רגליו וחזן נייד פורתא, צריך נט"י, וכן אין נותנים כוס של ברכה לצר עין ואפילו עופות מכירין בו והנהנה ממנו עובר בשני לאוין ועגלה ערופה באה בגללו. 5. ביכ"נ שכולו כהנים כולם עולים לדוכן ומברכים לעם שבשדות שהם בכלל ברכה משום דאניסי, ואם יש עשרה שיענו אמן רק מקצתן עולין. 6. עם שאחורי כהנים אינם בכלל ברכה אא"כ אנוסים, אנשים גבוהים ותיבה לא הו הפסק, ואפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים, וצדדין שלפניו כלפניו. 7. הכהן מברך אשר קדשנו בקדושתו של אהרן, כאשר עוקר רגליו אומר יה"ר שהברכה שצויתנו לא יהא בה מכשול ועוון, ובהחזרת פניו אומר רבש"ע עשינו מה שגזרת עלינו עשה מה שהבטחתנו השקיפה ממעון קדשך. 8. היכן צריך לחכות שיכלה הדיבור: אמן, אמירת כהנים, ברכת כהנים, וכן בקריאת התורה ובתרגום. 9. החזרת פנים לאחר התחלת שים שלום, ואח"כ רשאים לכופ קשרי אצבעותיהם, ויורדים מהדוכן בסיום ברכת שים שלום. 10. בשעת הברכה העם אומרים: בחול ברכו ה' מלאכיו, במוסף שבת הנה ברכו את ה', במנחת תענית אם עווננו ענו בנו, בנעילת יו"כ הנה כי כן יבורך גבר, ופליגי: האם נאמרים בין הברכות או בהזכרת השם, פסוק כנגד פסוק או כולם יחד, רק במקדש או גם בגבולין או בכלל לא, וכן באמירת מודים ע"י החזן אומרים העם מודים דרבנן. 11. לעולם תהא אימת ציבור עליך שהכהנים פניהם כלפי העם ואחוריהם כלפי שכינה, או מזה שדוד אמר שמעוני אחי ועמי, או מזה שאין הכהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן וזהו משום כבוד צבור שמא בגלל זה לא יעלה ויחשדו שהוא חלל.

ב. גנות החנופה 1. אגריפס קרא את פרשת המלך מעומד ושבתוהו חכמים ואף שצריך שתהא אימת המלך מצוה שאני, וכאשר הגיע ללא תוכל לתת עליך איש נכרי זלגו עיניו דמעות ואמרו לו אל תתיירא אחינו אתה, ובאותה שעה נתחייבו שונאי ישראל כליה על שהחניפו לאגריפס. 2. מיום שגבר אגרופה של חנופה נתעוותו הדיינים ונתקלקלו המעשים ואין אדם יכול לומר לחבירו מעשי גדולים ממעשיך. 3. מותר להחניף לרשעים בעוה"ז שרק לעת"ל לא יקרא עוד לנבל נדיב, וכן מקרא כראות פני אלוקים ותרצני ודחנין שעשה כדי לאיים עליו. 4. חנף מביא אף לעולם, אין תפילתו נשמעת, אפילו עוברין שבמעיי אימן מקללין אותו ונופל בגהנום. 5. המחניף לחבירו סופו שנופל בידו או ביד בנו או נכדו, וילפינן שירמיהו אמר לנביא השקר חנניה בן עזור אמן כן יעשה ה' ונפל ביד נכדו יראייה בן שלמיה. 6. כל עדה שיש בה חנופה מאוסה כנדה שהיא גלמודה וכן לבסוף גולה. 7. מייתי קראי שארבע כתות אינן מקבלות פני שכינה: משך ידו את לוצצים, לא לפניו חנף יבא, דובר שקרים לא יכון לנגד עיני, ומדברי לשה"ר שנאמר לא יגורך רע.

הלכן עלך פרק שביעי!

שאלות לחזרה ושינון

א. סוגיית השבטים (7)

ב. ברכות וקללות (6)

דף לח- מא

א. ברכת כהנים (11)

ב. גנות החנופה (7) הדרין!

דף לד- לה

א. ארון הברית והכניסה לארץ ישראל (8)

ב. סוגיית המרגלים (13)

דף לו- לז

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ך.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ך	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
עם הקדמות ומושגים	- עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
בכורות 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזר יין לרמ"א
כריתות-מעילה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
נדה 📖	סנהדרין א-ב 📖	
	עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

☛ ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~165~

המערכת